

اجرای طرح مطالعه و تحقیق در دبیرستان‌های دوره اول مجتمع آموزشی جوادالائم (ع)

در سال‌های گذشته، طرح مطالعه و تحقیق به صورت پراکنده توسط مسئول کتابخانه مدارس در کلاس‌ها اجرا می‌شد و تعدادی از طرح‌ها نیز با شرکت در مسابقات فرهنگی-هنری، به موفقیت‌هایی در سطح ناحیه و استان دست می‌یافتند. در تابستان ۹۳ پیشنهاد انجام طرح مطالعه و تحقیق در دبیرستان‌های دوره اول به صورت هدفمند و منسجم، در اتاق فکر ارائه و تصویب شد، که شیوه‌نامه اجرایی آن در نشریه شماره ۳ انعکاس یافت. گزارش حاضر، چگونگی انجام این برنامه در هر دو مدرسه دخترانه و پسرانه در اولین سال اجرا است.

دبیرستان دخترانه دوره اول

فاطمه زحمتکش / مدیر

به دنبال نهایی شدن برنامه مطالعه و تحقیق، در جلسه‌ای با حضور مدیران، طرح بررسی و تصمیم گرفته شد برای ترغیب بیشتر دانش‌آموزان به مطالعه، کتابخانه‌ای در هر کلاس با همیاری و همفکری دانش‌آموزان ایجاد شود. سپس کتابخانه‌ای از مهم‌ترین کتاب‌های آموزشی، کمک‌درسی، داستانی و ... در دفتر دبیران فراهم و کتابخانه مدرسه نیز با منابع جدید تجهیز شد. در نشست‌های بعدی، جزئیات طرح برای دبیران رشته‌های مختلف تشریح شد که ۹ نفر از دبیران، مشارکت داوطلبانه خود برای اجرای طرح را اعلام کردند.

در نشست آبان ۹۳ تصمیم گرفتیم، دبیران ضمن آگاه کردن دانش‌آموزان نسبت به چگونگی انجام مطالعه و پژوهش، آن‌ها را در انتخاب موضوعات و انجام فرایند کار هدایت کنند. برای فهم کامل روند پژوهش، مسئول کتابخانه مراحل انجام و نگارش تحقیق را کلاس به کلاس به دانش‌آموزان آموزش داد و تا تکمیل پژوهش، دانش‌آموزان در ارتباط با دبیر مرتبط، فرایند کار را طی کردند. دستاورد این برنامه حدود ۱۱۹ طرح گروهی و انفرادی بود که در بهمن‌ماه با حضور دبیران راهنمای طرح، مسئولین موسسه و معاونین، پیشرفت طرح‌ها بررسی و قرار شد گروه‌ها گزارش تصویری تحقیق خود را تهیه و به همراه فیش‌برداری‌ها به دبیر خود ارائه دهند، تا اشکالات احتمالی برطرف شود. در طول این مدت، دانش‌آموزان با استفاده از امکانات موجود -کتابخانه و سایت مدرسه- و همیاری دبیران و مسئولین فعال در برنامه، تلاش درخور توجهی در منزل و مدرسه انجام دادند. به پیشنهاد دبیران و هماهنگی با مسئولین، تاریخ ۹۴/۰۲/۲۳ برای برگزاری جشنواره مطالعه و پژوهش در نظر گرفته شد که با توجه به شرایط سنی و میزان آمادگی دانش‌آموزان، یک هفته قبل از جشنواره امکان ارائه طرح و دفاع از آن در حضور آقای فراشاهی- کارشناس مقطع- فراهم شد تا دانش‌آموزان متوجه نقاط ضعف و قوت کار خود شوند و اصلاحات لازم را انجام دهند.

در زمان برپایی جشنواره، از آقای نصیرزاده کارشناس مسئول آموزش متوسطه دوره اول و آقای کارگر مسئول پژوهش آموزش و پرورش ناحیه ۲ و خانواده‌های دانش‌آموزان، دعوت به عمل آمد تا از نمایشگاهی که کلیه پژوهش‌های انجام شده به همراه چکیده آن‌ها، برای بازدید برپا شده بود بازدید کنند. دانش‌آموزان و دبیران راهنما، به سوالات بازدیدکنندگان در مورد مراحل انجام کار توضیح می‌دادند و در زمان مشخص شده، دانش‌آموزان داوطلب می‌توانستند به‌طور کامل تحقیق خود را ارائه و در برابر پرسش‌ها از آن دفاع کنند. اسامی دانش‌آموزان و گروه‌های داوطلب و عنوان طرح‌هایشان در جدول زیر آمده است:

ردیف	نام و نام خانوادگی	کلاس	نام دبیر	نام تحقیق
۱	فاطمه الراجی	هفتم شمیم	خانم موذن	مغز
۲	سحر سبحان	هفتم شبنم	خانم ذاکریان	جانوارن شگفت‌انگیز
۳	فاطمه علومی	هفتم شبنم	خانم ذاکریان	سرطان
۴	زینب سفید	هفتم شبنم	خانم ذاکریان	نیروگاه سیکل ترکیبی
۵	فهیمه یاراحمدی، نازنین دبیبی	هفتم شبنم	خانم ذاکریان	استخراج معدن و مشکلات زیست‌محیطی
۶	هستی شوق الشعرا، ریحانه طباطبایی، فاطمه دهستانی	هفتم شفق	خانم میرزایی	شیعه شناسی
۷	سارا ریگستانی، آیتک سلطانی، فاطمه جوادی	هفتم شفق	خانم میرزایی	شگفتی‌های آفرینش
۸	غزاله تیموریان، نازنین وطن‌خواه	هفتم شکوه	خانم سادات اخوی	آرایه سجع
۹	سیده زهرا خرسند	هفتم شمیم	خانم میرزایی	روانمان را بشناسیم
۱۰	عارفه زارع	هفتم شمیم	خانم مسعودی	روش ضرب سریع اعداد چندرقمی در ۱۰۰ رقمی
۱۱	مرضیه بابایی، حانیه حیاتی	هشتم اختران	خانم صاحب منشادی	اثرات وسایل ورزشی بر بدن ما
۱۲	فرناز بی‌دست	هشتم اختران	خانم صاحب منشادی	انقلاب ژنتیکی
۱۲	نگار رنجبیریان، رعنا رضوی، ندا نمیری	هشتم قدسیان	خانم حبیبیان	عکاسی
۱۴	دلارام وثوق	هشتم فرشتگان	خانم موذن	سنگ‌ها

ردیف	نام و نام خانوادگی	کلاس	نام دبیر	نام تحقیق
۱۵	سحر سپهر	هفتم شبنم	خانم اولیا	انرژی هسته‌ای
۱۶	مینو شهبازی فر	هشتم نگاران	خانم خاک زاد	آب مظهر حیات کویر
۱۷	آتنا گمان شاد، حمیده دهقان	هشتم عرشیان	خانم نصرآبادی	مواد مخدر
۱۸	نرگس آصف‌پور، مهسا شریفی، مانده صادقی، مهسا هاشمیه	هشتم اختران	خانم صاحب منشادی	پس از اسلام به سر تاریخ چه آمد
۱۹	الیه اسدی، فائزه شمسی‌پور، عارفه نایب حسینی	هشتم عرشیان	خانم نصرآبادی	شهادت دوازده امام شیعه
۲۰	مینو شهبازی‌فر، سوگل پهلوان زاده، کیانا زینی، مهتا عزیزی	هشتم نگاران	خانم ورزی	دوچرخه

علاوه بر دستاوردهای مطلوب مدرسه‌ای، طرح آب مظهر حیات کویر با کسب رتبه اول ناحیه و سوم استان، طرح مغز با کسب رتبه اول ناحیه، طرح انرژی هسته‌ای با کسب رتبه دوم ناحیه و طرح انقلاب ژنتیکی با کسب رتبه سوم ناحیه، دامنه دستاوردهای طرح مطالعه و پژوهش را به سطح ناحیه و استان بسط دادند. با پایان یافتن برنامه، جهت قدردانی از زحمات دبیران، هدایایی به آن‌ها تقدیم و سفر تفریحی-علمی شیراز برای تشویق دانش‌آموزان تدارک دیده شد.

دبیرستان پسرانه دوره اول

علی اکبر روناسیان / مدیر

مطالعه و تحقیق فارغ از ارزیابی‌های پایان‌ترم، به دانش‌آموزان کمک می‌کند تا مطالب را به دور از استرس‌های امتحان درک کنند. طرح مطالعه و تحقیق در دبیرستان پسرانه دوره اول، در شهریور سال گذشته کار خود را با انتخاب طرح‌ها و دبیران علاقه‌مند، آغاز کرد. اولین قدم برای جذب مشارکت دانش‌آموزان در این برنامه، تشکیل جلسات توجیهی بود که مدیر و معاونین مدرسه مسئولیت آن را برعهده داشتند. با همکاری همه مسئولین داوطلب، بالغ بر صد طرح به صورت گروهی و انفرادی با موضوعات متنوع به مدرسه ارجاع داده شد، که تقریباً از ده کلاس موجود، ده طرح انتخاب شده بود. دانش‌آموزان در طول چند ماه با راهنمایی دبیران خود، در جریان تحقیق به نتایجی دست یافتند و دستاوردهای خود را برای شرکت در جشنواره پژوهشگران آماده کردند. این جشنواره در تاریخ ۹۴/۲/۱۳ با حضور آقایان سفید، حکاک‌زاده، فراشاهی و تعداد معدودی از والدین به‌عنوان مهمان برگزار شد، که در ابتدا دانش‌آموزان طرح‌های خود را به‌صورت گزارش تصویری ارائه و سپس به سوالات طرح شده، پاسخ دادند. دبیران مدرسه درگیر شدن دانش‌آموزان با کار مطالعه و تحقیق را بسیار ارزشمند ارزیابی کردند و آن را شاخصی از یادگیری فعال دانستند. در جدول زیر، نام دانش‌آموزان و مشخصات و طرح‌های ارائه شده گنجانده شده است.

ردیف	نام و نام خانوادگی	کلاس	نام دبیر	نام تحقیق
۱	شاهرخ اخلاقی	هفتم اندیشمندان	آقای کرمی	بحران آب در ایران و جهان
۲	مهدی پورعلیرضا، سینا ابویی، آریا آب‌حیات	هفتم فرزاتگان	آقای دهقان	مهارت‌های شنیدن
۳	رامتین نمازی، رادمهر کاویانی (این طرح توسط یک دانش‌آموز مسلمان و یک دانش‌آموز زردتشی انجام شد)	هشتم هوشمندان	آقای کاظمی	ادیان ایران
۴	امیرحسین منصوری، جواد شجاعی، آریا زارع	هفتم پیشتازان	آقای مساح	طرح نانو
۵	محمد مهدی احمدیان، سینا باقری پور	هفتم اندیشمندان	آقای دهقان	چگونه از آب‌های ایران بهتر نگهداری کنیم؟
۶	علی برزگر بنادکوکي	هفتم پیشتازان	آقای کرمی	شاهنامه و زندگی‌نامه ابوالقاسم فردوسی
۷	پویا حبیب محمدی	هشتم هشیاران	آقای دهقان	آداب و رسوم معاشرت
۸	یغمایی، برزگر نژاد	هشتم هوشمندان	آقای دهقان	زندگی عجیب جانوران کوچک
۹	سیدامیر حسین زاده، محمد مهدی فاتحی	هشتم دانایان	آقای گلستانی	گیاهان خودرو
۱۰	امیدوار، حسام خانی	هفتم پیشتازان	آقای دهقان	تاثیر ورزش بر نوجوانان

در روز جشنواره، غلامعلی سفید، مدیر عامل مجتمع آموزشی، ضمن تشکر از دانش‌آموزان و مربیان فعال در برنامه، توجه به دو نکته را حائز اهمیت برشمرد: «۱. بهتر است به جای انتخاب موضوعات کلی، موضوعات جزئی و کاربردی مورد توجه قرار گیرد. ۲. حضور خانواده‌ها در این برنامه‌ها لازم و ارزشمند است و عامل انگیزه‌بخشی برای دانش‌آموزان و مدرسه می‌باشد.» در پایان، مسئولیت پیگیری طرح مطالعه و تحقیق در تابستان به عهده آقای کرمی گذاشته شد، تا با استمرار در شناسایی نواقص و برطرف کردن آن‌ها، بتوان در سال‌های آینده به نتایج پربارتری دست یافت ...